

Uitgeverij Eenvoudig Communiceren | Lezen voor Iedereen
eenvoudigcommuniceren.nl | lezenvooriedereen.be

CHANGE

is een serie van uitgeverij Eenvoudig Communiceren

Tekst: Ingeborg van Teeseling
Redactie: Ida Schuurman
Vormgeving: Jurian Wiese
Coördinatie: Marianne Verhallen

© 2024 | Uitgeverij Eenvoudig Communiceren, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 8696 746 9
NUR 286

KLIMAATVERANDERING

Ingeborg van Teeseling

CHANGE
BECAUSE LIFE IS ABOUT **CHANGE**

CHANGE

BECAUSE LIFE IS ABOUT **CHANGE**

CHANGE is een serie van uitgeverij Eenvoudig Communiceren, dé uitgeverij voor iedereen die niet zo makkelijk leest.

Onder de serienaam **CHANGE** maken we boeken voor idealisten en mensen die veranderingen willen in de wereld. Voor iedereen die een betere, leefbare wereld voor zich ziet. Dat is nu dringender dan ooit.

Er komt veel informatie op ons af. Maar klopt alles wel? Wat is echt en wat is *fake news*? Betrouwbare kennis is onmisbaar als we willen begrijpen hoe de wereld in elkaar zit. En als we ideeën op willen doen voor veranderingen.

Daarom bestaat de serie **CHANGE** uit handzame boeken over belangrijke onderwerpen als migratie, feminisme, klimaatverandering en kolonialisme. Geschreven met een vlotte pen en voorzien van bronnen. De blik is gericht op het nu, maar ook op het verleden en de toekomst.

Uit elk boek stappen mensen naar voren; vrijheidsstrijders en andere activisten. Zij strijden of hebben gestreden voor een betere wereld. Zij zijn onze grote voorbeelden.

INHOUD 1/2

Intro	8
Wat is klimaatverandering?	10
Klimaatonrechtvaardigheid	13
Het begin van klimaatverandering	15
<i>Eunice Newton Foote</i>	17
Meer ontdekkingen	20
<i>Rachel Carson</i>	22
De Club van Rome	26
De Rainbow Warrior	28
Gaten in de ozonlaag	30
<i>Sir David Attenborough</i>	32
Warmer en warmer	35
Klimaatontkenners	38
Nog warmer	41
<i>Greta Thunberg</i>	44
<i>Ayakha Melithafa</i>	46
Opwarming in graden	49
Klimaatverandering gebeurt nu	52
<i>Ioane Teitiota</i>	54
<i>Anjali Sharma</i>	56

INHOUD 2/2

Iedereen kan iets doen	58
<i>Anuna de Wever</i>	60
Miljoenen activisten	63
<i>Bénédicte Ficq en Extinction Rebellion</i>	66
Oplossingen	68
Fondsen voor hernieuwbare energie	70
Fast Fashion	72
<i>Céline Semaan</i>	74
En nu	76
Bronnen	79
Verder lezen	87

INTRO

‘Stop met doen alsof we de klimaat- en ecologische crisis kunnen oplossen zonder die als een crisis te behandelen. [...] Hoe langer we blijven doen alsof we op het goede pad zijn om de uitstoot te verminderen [...], hoe meer kostbare tijd we verliezen. [...] We begrijpen heel goed dat de wereld gecompliceerd is en dat wat we vragen niet makkelijk is. De veranderingen die nodig zijn om de mensheid te redden klinken misschien erg onrealistisch. Maar het is nog minder realistisch om te geloven dat onze maatschappij de opwarming van de aarde kan overleven.’

Dit stond in een open brief uit 2020 aan alle EU-leiders, geschreven door vier jonge klimaatactivisten, onder wie Greta Thunberg en Anuna de Wever. Zij vroegen hen om direct op te treden tegen de klimaatcrisis, vergelijkbaar met de coronacrisis. Deze brief werd ondertekend door een paar duizend activisten, wetenschappers en beroemdheden.

Hun boodschap is duidelijk: het is nog niet te laat, maar we moeten nu actie ondernemen. Gelukkig strijden er al honderdduizenden mensen om onze planeet leefbaar te houden. Misschien ben jij er al een van.

Misschien denk je erover om je bij die groeiende groep klimaatactivisten aan te sluiten. Dit boek geeft je feiten en argumenten over klimaatverandering. Het laat zien waar het mis ging en wie de slachtoffers zijn van klimaatverandering. Maar je leest ook over wat er al allemaal goed gaat. En wie er strijden voor onze planeet. Want er zijn oplossingen.

WAT IS KLIMAATVERANDERING?

Volgens de Verenigde Naties (VN) kan klimaatverandering worden gedefinieerd als 'langdurige verschuivingen in temperaturen en weerpatronen'.

De VN hebben een speciale organisatie die zich alleen bezighoudt met klimaatverandering: het IPCC. Deze grote groep wetenschappers doet veel onderzoek. En ze kijken naar al het andere onderzoek dat over de hele wereld wordt gedaan.

Hun conclusie is dat de mens sinds 1800 het klimaat op aarde beïnvloedt. Want in die tijd begonnen mensen veel olie, kolen en gas te verbranden. Als je deze fossiele brandstoffen verbrandt, produceren ze gassen zoals koolstofdioxide (CO₂). Die gassen werken als een deken die de aarde omhult. Ze houden de warmte van de zon vast, waardoor de temperatuur op aarde stijgt. Dat noem je het broeikaseffect. Een ander voorbeeld van een gas is methaan. Dat is net zo schadelijk als koolstofdioxide. Als er fossiele brandstoffen uit de aarde worden gehaald, kan er methaan ontsnappen. Er zit ook methaan in ons afval en in de mest van koeien. Methaan maakt de deken rond de aarde nog dikker.

Mensen veroorzaken veel schade aan de planeet.